

Циљева:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 вр. на по године 6 круна.
 За све остале земље годишње 90 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
 Преплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
 Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље поштанском упутницом, само и испосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је уручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Нотор.

Допис се шаље Уредништву. Увођени се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за управника царинарнице на Андријевици Радуна Вуксановића досадашњег писара прве класе Царинско-Пореске Управе Министарства Финансија и Грађевина по потреби службе;

за цариника царинарнице у Подгорици Јака Лаиновића досадашњег писара прве класе државног главног рачуноводства по молби, задржавајући му ранг који је до сада имао;

за цариника царинарнице у Бару Марка Поповића досадашњег цариника царинарнице у Подгорици;

за вршиоца дужности цариника царинарнице на Ријеци Јована Милића савршеног ђака трговачке школе.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1909 год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за вршиоца дужности шефа државног главног рачуноводства са платом и рангом секретара прве класе Жарка Миланковића досадашњег вршиоца дужности шефа државног главног рачуноводства са платом и рангом секретара друге класе;

за књиговођу државног главног рачуноводства са рангом и платом секретара друге класе Јована Кешелевића, досадашњег књиговођу државног главног рачуноводства са рангом и платом секретара треће класе.

за писара прве класе државног главног рачуноводства Радула Радовића, досадашњег цариника царинарнице на Цетињу.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за референта за пореске послове Царинско-Пореске Управе са рангом и платом секретара друге класе Јована Поповића досадашњег референта за пореске послове исте Управе са платом и рангом секретара треће класе;

за референта за монополе и таксе Царинско-Пореске Управе са рангом и платом секретара друге класе Филипа Мартиновића досадашњег референта за монополе и таксе исте Управе са рангом и платом секретара треће класе;

за писара Царинско-Пореске Управе друге класе Ђорђија Милуновића савршеног ђака приватне трговачке академије.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1909 год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за цариника царинарнице на Даниловом Граду Пера Бошковића секретара обласног суда на Цетињу по молби, задржавајући му ранг, који је до сада имао.

— Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. октобра 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина ријешили смо и рјешавамо:

да се Никола Бошковић управник царинарнице на Андријевици на основу члана 49. закона о чиновницима грађанског реда у интересу државне службе из исте отпусти.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1909 год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Тиодор Драговић, племенски капетан Мартиновићке капетаније по својој молби, а на основу тачке 2. чл. 44. закона о чиновницима грађанског реда, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Наши Министри Унутрашњих Дјела и Финансија нека изврше овај указ.

Цетиње, 1. нов. 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 Ј. С. Пламенац с. р.
 Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде и Заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова постављамо:

за члана Општинског Суда на Цетињу, са рангом и платом секретара Обласног Суда, Јоша Ш. Мартиновића, досадашњег писара Обласног Суда на Цетињу.

Наш Министар Правде и Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. новембра 1909 г.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде и
 Заступник Министра Просвјете и
 Црквенијех Послова,
 Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде и Заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова постављамо:

за писара прве класе Министарства Правде Илију М. Филиповића, досадашњег писара друге класе истог Министарства.

Наш Министар Правде и Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. новембра 1909 г.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Просвјете и
 Црквенијех Послова,
 Министар Правде,
 Д-р С. Дрљевић с. р.

Г. Милутин Татар, начелник Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела, указом од 24. јануара ове године, на основу чл. 49. Закона о чиновницима грађанског реда, отпуштен је из државне службе.

Указом од 6. јуна ове године, а на основу ријешења Књ. Државног Савјета од 13. фебруара исте године бр. 54., поништен је указ од 24. јануара, а г. Милутин Татар стављен је у пензију — на основу чл. 45. Закона о чиновницима грађанског реда.

На тужбу Главне Државне Контроле од 27. јуна тек. године број 605. због пензионисања г. Татара — Књ. Државни Савјет донио је своје ријешење 17. октобра тек. год. број 501. да остане у снази указ од 24. јануара ове године, којим је г. Милутин Татар отпуштен из државне службе на основу чл. 49. Закона о чиновницима грађанског реда.

Број 8101. Из канцеларије Књ. Министарства Унутрашњих Дјела. На Цетињу 5. новембра 1909. год.

— Станко Лазовић, поштар-телеграфиста шесте класе ријечке поштанско-телеграфске станице, умро је 2. новембра 1909. год. у Подгорици.

П. т. број 8775. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела — на Цетињу 4. новембра 1909. год.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљевска Височанства, Књаз Пријестолнашљедник и Књагиња Пријестолнашљедница, допутовали су били у прошлу уторак на Цетиње, те су се опет у четвртак повратили на Тополицу.

— Њ. В. Књаз Мирко, који се од прошлог понедјељника бавио на Крушевац, повратио се јучер на Цетиње.

Разјашњења грофа Ерентала и А. П. Извольског

Уредник „Н. Времена“, обзиром на важност владиног саопштења поводом чланка о анексији Босне и Херцеговине, напечатаног у новембарској свесци „Fortnightly Review“, обратио се аустријском министру иностранијех дјела грофу Еренталу телеграмом, молећи га да упозна руску публику својим погледима на питање, које се тако блиско њега тиче, чим би се могла избјећи полемика штетна за Русију и за Аустрију.

Гроф Ерентал се љубазно одазвао на ту молбу и управљив је г. Суворину, уреднику „Н. Времена“ телеграм ове садржине:

„Изволите уважити дужност сервисе, коју ми налажу преговори између кабинета, и дозволити ми да се ограничим на изјаву, да са-

општење, објављено у Петрограду потврђује моје ријечи, изречене у делегацијама по питању о пријатељској измјени мисли с Русијом испред анексије Босне и Херцеговине. Ја не могу даље у мојим разјашњењима дотле, док кабинети петроградски и бечки не нађу за сходно да се њихова перипетика по овом питању објелодани. Ја сам вам искрено захвалио на побудама, које су потакле ваш телеграм.“

На овај одговор грофа Ерентала „Н. Времја“ опажа:

„Ми не можемо да не изјавимо грофу Еренталу нашу искрену за хвалност на тако брзом одговору. На жалост први покушај непосредног општења с аустријским дипломатом изашао је недовољно довршеним. Гроф Ерентал ограничио се понављањем своје изјаве у делегацијама, да је анексија Босне и Херцеговине предходила пријатељска измјена мисли између Русије и Аустрије — што је било познато свима а ничим не поречено. У исто доба гроф Ерентал не опровргава онај дио руског саопштења, којим се категорички тврди, да се у вријеме пријатељске измјене мисли, која је предходила анексији, петроградски кабинет категорички изјавио за неопходност уздржања „status a quo“ и не мање категорички потврдио свој неизмјењени поглед на питање Босне, Херцеговине и Санџака, а изрично, да то питање има сасвим јевропски карактер и да не може бити ријешено споразумом између Русије и Аустро-Угарске.“

„Ми смо веома радосни, што је аустријски министар нашао немогућим да приговори што против тога тврђења, које је за Русију од особите важности. Сада су обје стране признале, да пријатељска измјена мисли испред анексије није пошла даље од претресања разних случајности и да није завршила сагласијем за анексију од стране петроградског кабинета. Исто тако гроф Ерентал не пориче ни то, да је Русија постојано стојала на гледишту, да босанско питање има сасвим јевропски карактер и већ силом тога да не може бити ријешено засебним споразумом између Русије и Аустрије.“

„Изражавајући грофу Еренталу наше срдечно признање на објашњењима, ми не можемо ипак да не пожалимо, што је он у овом случају преувеличао значај обавеза, које му налаже дужност дипломатске здравности. Неко од чиновника аустријске дипломатије, како изгледа, сасвим друкчије схватио је ту дужност, и недржаност чланка у „Fortnightly Review“ свједочи, да дипломатске тајне, а уз то у сасвим намјерно изопаченом смислу, слободно прелазе из брижно чуваних дипломатских столова у ступце иностране штампе.“

„У овом случају било би грофу Еренталу сасвим угодно, да се не позивље на дипломатску скромност, него настави своја разјашњења до логичког краја. Иначе зли људи могу ружно тумачити његову добру намјеру. Они могу рећи, да се његова отвореност зауставила таман на оној тачки, на којој се истакла

нескромност дипломате, који је нешто на пола открио енглеском журналу. Они могу тако изједначити искреност грофа Ерентала са језуитским начином поменутог „нескромног“ дипломата. Руско саопштење давало је грофу Еренталу пуну могућност и шта више, налагало му је дужност да проговори не само о једној тачки него о свима, неограничавајући се да их префатавањем признаде. Злонамерни људи могу сада оптуживати грофа, да се намјерно зауставио на једној тачки руског саопштења, да потакне у читаоцима свога разјашњења какве им буду угодније представе о карактеру пријатељских руских мисли по босанском питању.

„На тај начин добра намјера аустројског министра мјесто да буде од користи истини и добрим односима између Аустрије и Русије, може бити од знатне штете. Међународна пажња нимало не стоји на пут грофу Еренталу да отворено рече оно, што је он ђутањем признао, а изрично да се Русија за вријеме пријатељске измјене мисли са Аустријом категорички изјавила зауздржање „status a quo“ и такођер категорички признавала босанско питање не аустројско-руским послом, него питањем сасвим европског карактера.

„Лојалност има своју цијену када иде до краја, не заустављајући се на по пута. Поздрављајући исто корак грофа Ерентала, ми изражавамо наду, да ће он наставити и даљи пут до краја, којим је кренуо у интересу истине, и тим да ће обезоружати своје противнике, који га оптужују с језуитског начина, средством полунистине потицати лажне представе, начин, који је познат под називом suppressio veri, suggestio falsi.

„Ми чекамо овај посљедњи корак“.

„Новоје Времја“, објелоданивши телеграм грофа Ерентала, нашао је потребитим да се обрати А. П. Извољском с молбом да се и његова чује тим поводом.

— Која је сврха била посљедњег саопштења Петроградског телеграфског Агенства?

— То саопштење имало је цијел да опровргне ружне оптужбе подигнуте против мене у неким органима европске штампе, који су тврдили да им је добро познато, да сам ја у меморандуму од 19. јула 1908. предложио Аустро-угарској, да присаједини Босну и Херцеговину и чак Новопазарски Санџак. Сада је моја цијел постигнута: како изгледа, та се оптужба већ не подржава, а аустројски листови старају се да свале одговорност за ту грубу измишљотину на туђу штампу.

— Чини ми се, послје телеграма грофа Ерентала, управљеног „Н. Времену“, да се питање преноси на друго земљиште, и ја сматрам својом дужношћу, да вас упитам, не већ о меморандуму од 19. јуна 1908, него о усменој измјени мисли у Бухлау.

— Ви ћете разумјети — одговори министар — да сам ја дужан не мање од грофа Ерентала да чувам дипломатску скромност. Могу само са своје стране да вам потврдим оно што сам рекао у Думи 12. децембра прошле године т. ј. да сам ја у Бухлау сасвим категорички изјавио грофу Еренталу, да по нашем мишљењу питање о Босни и Херцеговини и Санџаку има сасвим европски карактер, и да може бити ријешено само конференцијом сила потписница Берлинског Уговора.

— Ваша је изјава тако категорична, да јој не треба даљих разјашњења. Ипак, не би ли боље било свршити с дипломатским тајнама, које нијесу вазда удобне за оне, који их чувају, те објелоданити

преписку између Русије и Аустро-Угарске?

— Објелодањење дипломатске преписке питање је веома деликатно; што се тиче мене лично, то би било сасвим могуће. Али, у таквом случају требало би објелоданити не само један или други докуменат, него све тајне документе који се односе на руско-аустројске споразуме, почињући од онога из год. 1897, а то би могло бити непријатно не само Русији.

Совијем се разговор завршио. Позивљући се на дипломатску скромност, која по нашем мишљењу игра незаслужено велику улогу у политичком животу, министар је отклонио одговор на даља питања представника „Новог Времена“. У осталом и оно што је рекао, довољно бпровргава басне које се упорно распрострањују.

Тако „Н. Времја.“

Још о балканској федерацији

У прошлом броју донијели смо чланак угледног француског листа „Le Temps“, о могућности споразума између балканских држава, уз девизу: „Балкан Балканима“, а сада доносимо што у том погледу пише „Новоје Времја“ у свом уводном чланку који носи наслов: „Балканска федерација“.

„Турска је сама немоћна да се одупре систематском продирању Немачке и Аустро-Угарске. Привредна историја Турске посљедних десетина година у суштини није турска, него је немачка историја. Ако би ствар тако и даље ишла, онда би ускоро све што је у привреди најбоље и у европској и у азијској Турској припадало анонимним немачким друштвима. Железнице, пловидбе бродова, рудокони, најплоднији предјели постаће својина немачких капиталиста, иза којих се налази немачка држава. Противу те мирне, али у толико опасније навалe, Турска са својом сопственом снагом не може ништа учинити. Пут са Елбе у Анатолију води преко словенских земаља. С тога је под таквим околностима балкански савез неопходно потребан, он је животни задатак не само за Словене, него и за Отомане.

У судбини балканских држава Русија материјално није заинтересована. За њу су словенске ствари питање идеологије а не текућих стварности. Русија на Балкану није проливала крв својих синова да што за себе добије, него у име виших интереса човјекољубља. Без материјалних користи, а може бити и на своју штету, Русија је постигла ослобођење Грчке, Румуније, Србије и Бугарске; она се не каје, али једино жели, да њене небројане жртве не буду узалудне.

Бугарски краљ, колико се то из доста скучених телеграфских вјести може да цијени, учинио је покушај за лично зближење према Србији. Он је посетио српско земљиште и састао се ту са мањевише угледним српским политичарима. Може бити да је тај догађај створио почетак за даље зближење Бугарске према Србији, што сви разумни словенски политичари желе. Тјешњи односи између Бугарске и Србије могли би бити клица за балканску федерацију, која би у равној мјери била корисна и за балканске народе и за одржање општег мира у Европи. Свака балканска држава за себе не значи ништа у европском цјелокупном билансу. Балканска федерација била би сила, која би, пораз са дјевства тројног споразума у стању била да спречи теутоноско продирање према Егејском мору. Док се дијете не заплаче, мајка га се не сјећа. Балканска дјеца пролила су доста суза, а мајка Русија још више крви. Сад су дјеца одрасла, стоје већ на сопственим ногама. Али они још никако неће да вјерују, да су та дјеца постали младићи и људи“.

Критско питање

Дописник лондонског листа „Daily Telegraph“, јавља истоме из Атине слиједеће: „Турска нота, у погледу критског питања, изазвала је овдје највеће интересовање. — Неке политичке особе још су оптимистичке да вјерују, да су Извољски и Титони, приликом састанка у Раковици, одлучили да инаугуришу једну нову политику, резултат које би био, још више зближење Крита Грчкој. Чланови кабинета задовољни су тиме, што се надају једној изјави руско-италијанској, која би била за Крит оно, што је био за Македонију миритешки споразум. Из онога што ја знам, Италија и Русија, обје као велесиле заштитнице, одбијају да потакну критско питање, те ће се уздржати да понове њихова прошла обећања. У истини, та обећања нијесу никад

ни постојала. Али овај чин не може већ да озлоједи два народа. — Пречишћавање рачуна хоћаше учинити један сретним. — Грци су одлучили да ускоре припреме војничке и поморске, без починка, ако Крит буде задржан међу њима и Турцима. — Железнице, путеви и све друго ће се сад жртвовати рату. Опомене великих сила неће их зауставити и већ стижу патриоске потпоре Грка, који су настањени у Турској. Турска са своје стране неће остати равнодушна наспрам грчких припрема. Може се десити такођер, да она постави Европу пред једним свршеним чином. — Она је увјерена да би, као и Бугарска прошле године, имала отворен пут. То су разговори које су водили неки турски државници, које ја познајем. Један удар силе сасвим их привлачи. — Закашњење ријешења критског питања значи одржање „status quo“, а видећи помањкање капитала, ни рудници, ни поља, нијесу обрађени. Ако мјестни штатут не буде успостављен, не може бити побољшања.

Претпоставимо да велике силе савладају те препоне. Општи избори грчки неће моћи бити одложени даље од септембра идуће године. Тада ће Крит одаслати посланике у парламенат у Атину. А све странке грчке споразумјеле су се у главном како ће радити, да камара заузме положај у погледу наоружања и војске.

Толико дописник поменутог листа, а онај „Times-a“ јавља своје листу опет ово: „Очигледна намјера велесила, да одбију турске захтјеве за неодложно рјешење критског питања, проузроковала је овдје задовољство, јер се разумјева да је Турска жељела да се користи унутрашњим потешкоћама Грчке, како би постигла једно повољно ријешење са свог гледишта, које неби могла постићи у нормалним приликама. — Неки листови који су више загријани, проглашују, да ће Грчка употребити одмор који јој је дат, да сакупи своје копнене и поморске силе, што ће промијенити читави облик питања, а у опште изгледа да преовлађује околност, што је критско питање сада искључиво у рукама четири велесиле заштитнице, које ће изабрати згодан час да се дође до једног дефинитивног ријешења о судбини Крита“.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

О гријању

Како у велико наступа зима, а шњом и потреба гријања, то доносимо овдје по „Трговинском Гласнику“ нека упутства о употреби пећи и начину ложења.

Најприје треба споменути, да су земљане пећи много боље од гвоздених. Али да видимо који су најглавнији недостаци у пећима и како се они могу отклонити. Ево тих недостатака: 1. Ако пећ сувише вуче. У том случају троши се много горива, а добија се мало топлоте, јер већину топлоте односи промаха у димњак. Да се томе доскочи, треба сузити улазну цијев у димњак уметнувши у отвор заокругљен камен, а његову величину тако подешавати, док се не постигне умјерена промаха у пећи. — 2. Ако пећ сувише слабо вуче. У том случају треба очистити пећ од чађи и прегледати да ли су сви спроводи дима чисти и глатки; у спроводима не смије бити никакве рапавости ни испуцаности, а савијуди спровода и цијеви морају бити заокружени. — 3. Ако су цијеви од пећи до димњака сувише дугачке. У том случају образује се много чађи, а често се у таквој цијеви слегне и вода и стврднута чађ, због чега не може да се топлота развија у пећи, нити може дати да пролази. У таквом случају треба цијев обавити азбестом, који спрјечава хлађење цијеви, или гвоздене цијеви замијенити цијевима од печене иловаче. — 4. Ако се неумјесно ложи пећ. Прије свега ако се пећ ложи угљем, треба предходно спремити у пећи добар жар, а не треба сувише много угља натрпати на тај жар, иначе се угљ сљепа и развија се много чађи, која испуни спровод. Тако исто не треба натрпати пећ дрвима, већ постепено иста уметати, како буду сагорјевала. Иза решетке пак не треба да је велики празан простор, јер туда може да пролази хладан ваздух, а то спрјечава сагорјивање горива, те изазива јако образовање чађи: нема топлоте, него дима. — 5. Ако је димњак погрјешно направљен. И сувише широк и сувише тјесан димњак не ваља, јер у оба случаја нема потребне промахе. Не ваљају такође ни рапави димњаци од опеке и малтера. Најбољи је димњак од узиданих глатких цијеви од печене иловаче. Ако у исти димњак утиче више пећи, не треба их одједном наложити, него једну за другом. Цијеви од више пећи не смију у димњаку имати отворе једна према другој, него на растојању најмање од пола метра. Такође не смије бити сувише дугачка цијев која улази у отвор димњака.

С наше стране имамо додати и то, да треба настојати да се уздржи вазда једнака топлота и да иста буде умјерена, јер превелико гријање изазива често пута непријатне посљедице, особито кад се без довољно опрезности изађе из топле собе на хладан ваздух. Ушљед тога се добије често кијавица, прозоб на и упала плућа, од које човјек пострада.

Узгред напомињемо, да се овдје на Цетињу, у згради Зетског Дома, ради једна нова врста пећи од опека, под надзором г. инжењера Алферова, која како исти каже, даје велику и сталну топлоту, са малом употребом горива. — Ако се зближа постигне резултат, који се ставља у изгледу, такве пећи ма и коштале скупље, замијениће остале, јер ће бити уштеде у дрвима, која су, особито на Цетињу, доста скупа.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Бугарска „зелена књига“. Влада краљевине Бугарске приредила је т. зв. „зелену књигу“, која ће садржавати сва акта о проглашењу независности и заузећу источних железнаца, али та књига није могла бити још објелодањена, јер влада води преговоре са великим силама у погледу неких акта. — Књига би имала бити претходно поднешена народном собрању на одобрење.

Педагошко искуство. У издању књижаре Рајковића и Ђуковића у Биограду изашла је под горњим насловом од д-ра Војислава Бајкића, V свеска „Педагогичке књијнице“, коју уређује г. Милан Шевић.

У овој књизи садржи се, како се у њеном предговору каже, у ораховој љусци читава педагогија, јер нема ни једног важнијег питања, нарочито из практичне педагогије, које у њему не би било додирнуто. Али ипак то нијесу сабрани прости написи, који би нам само казивали, о чему се у педагогији расправља те нас тако више на друга дјела упућивали, но се тај скуп туђих искустава, у науци сабран, који је код сваког одјељка напријед истакнут, објашњује и проширује властитим искуством.

Књига садржи три одјељка: *Школске дужности*. — *Предавање*. — *Испитивање и оцењивање*.

Цијена јој је 70 пара.

Мала Научна Библиотека. Недавно је у Јагодини отпочела своје излагање ова лијепо уређена и истински научна библиотека. Прва свеска њених издања је „*Дарвин*“ од Ф. Ле Дантека, проф. парижског универзитета. Књигу је с француског врло савјесно превео један од двојице уредника ове библиотеке, г. Данило Јанковић, ветеринар из Јагодине. Поред доброг пријевода, и сам избор дјела је за препоруку. Ништа природније, него почети једну научну библиотеку са Дарвином, који се сматра као отац *нове науке*.

За овом свеском излази сад кроз који дан, „*Новојазарски Санџак*“ — рад г. Емила Цветића, другог уредника библиотеке.

Као даља издања долазе: „*Тајне Живота*“, од Петра М. Илића, професора; „*Слике из културне историје Србије*“, од д-ра Станоја Станојевића; „*Србија за вријеме Римљана*“, од д-ра Николе Вулића; „*Пастер*“, од д-ра Данила Јанковића; „*Морава*“, до Емила Цветића, и т. д. Од интереса је, да су и два професора парижског универзитета обећали своју сарадњу на овој библиотеци.

Наш свијет се лијепо одазвао овоме предузећу, и прва свеска се растурила већ у знатном броју примјерака. По свему, дакле, Мала Научна Библиотека је за препоруку.

Биоградска пјевачка дружина „Станковић“, одлучила је, да за своје чланове и чланице установи библиотеку и читаоницу, која би помогла да се поред забаве у умјетничкој пјесми и музици, чланови и чланице усавршавају и образују и у друштвено-литерарном и књижевном правцу. Како чланови и чланице дружине не располажу готово никаквим материјалним средствима, да би се могли претплаћивати на српске књиге и листове, то се управа обратила на уредништва свих српских часописа и листова, да ту установу потпомогну бесплатним шаљањем истих.

„**Шумадија**“ у Прагу. На овогодишњој главној скупштини српског академског друштва „Шумадије“ у Прагу, изабрани су у *уравни одбор*:

Предсједник, Никола Шкерковић, cand. phil.; подпредсједник, Теодор Новаковић, cand. iur.; I. тајник, Ђуро Остојић, stud. med.; II. тајник, Обрад Кнежевић, cand. iur.; благајник, Душан Грубишић, stud. med.; књијжичар, Љубомир Јанковић, stud. med.; одборници: Јазар Топовицик stud. ing.; и Тино Патијера stud. med.

У *ревизиони одбор*: Никола Мрвош, cand. med.; Јаков Зарубица, cand. med. и Михајло Дракулић, cand. ing.

Реформа јуридичких студија. Под насловом „Нека питања о реформи право — и државословних студија“ оштампао је професор загребачког универзитета д-р Милнвој Мауровић из „Мјесечника“ своју расправу, која много мијења досадашњу уредбу јуридичкога факултета загребачког универзитета. Питање о форми правних и државословних наука расправља се већ неколико деценија међу најкултурнијим народима, па се и пок. унив. професор Пливерих дотакао још прије 17 година неких питања те реформе у свом инсталационом ректорском говору. Тај је Пливерихов говор штампан год. 1893., па је у њему изнесена и обилна литература тога предмета. Мауровић је сада наставио ондје, гдје је Пливерих престао, служећи се најновијом књижевношћу, колико му је била потребита за свој посебни приједлог. Из застарјеле основе хоће да створи практичну и модерну.

Прво: мјесто досадашње необлигатне енциклопедије и методологије требало би по његовом мишљењу увести облигатни колегиј под насловом „Увод у право — и државословне науке“. — Друго: одмах би ваљало увести посебни облигатни колегиј из хрватско-угарске правне историје. — Треће: укинати установу загребачког универзитетског закона, да правници морају слушати један колегиј из хрватске историје и још један други историјски колегиј. Мјесто тога могла би се усвојити она установа цислајтанскога закона, по којој би правници имали уз један колегиј из филозофије слушати на филозофском факултету још само један колегиј, који сваки слушалац може по вољи изабрати. — Четврто: да се промијене оне установе универзитетског закона, којима се одређују предмети првога и другога правно-историјскога испита тако, да се с првога испита скине хрв.-угар. приватно право (главна начела), а завесе као посебни предмет хрв.-угар. правна повјест. Приватно право пак да се придода досадашњим предметима другога историјскога испита. — Напошљетку нето: предметима историскога ригороза нека се дода правна историја и то франачка и њемачка те хрв.-угарска, особито историја извора државнога права.

У засебном одјелку дотиче се Мауровић питања, да ли је подесно, да млади правник отпочне своје јуридичке науке с историјом и римским правом? Не би ли за почетника било и занимљивије и разумљивије, да се одмах стане уводити у позитивно право са социологијом и народном економијом? Иза тога ваљало би наставити с кривичним и државним правом, а тек при крају узимати приватно право и правну историју. То би био пут, с којим би се сложили сви јуридички и наставни стручњаци.

Римско би право ваљало редуцирати, а домаћој правној историји отворити посебну катедру. Не само да бисмо се тиме

завршује писац — одужили своје сопственоме народу, него и култури цијелога свијета, који очекује, да се на универзитету једнога народа обрађују специјално све струке културнога живота дотичнога народа као иначе нигдје друго.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликовања. Ћег. Краљ. Височанство Књаз Господар благоизволио је одликовати „златном медаљом за ревност“ пензионисаног племенског капетана Тодора Драговића из Ђурноца у Бјелопавлићима и Божа Бешовића из Братоножића, а „сребрном медаљом за ревност“ Марка Пушељу из Дробњака.

Из Митрополије. Преосвештени епископ захумско-рашки г. Кирил Митровић, бави се од сриједи на Цетињу.

Народно позориште Цетињског Радничког Друштва, давало је у прошлу недјељу 1. ов. м. у Зетском Дому своју III представу: „Мадам Монгодем“, комедија у 3 чина од Бисона, а у преводу А. Мандровића, која је лијепо одиграна. Посјета је била прилична, те је приходовано 150 перпера. Сјутра даје позоришни комад из народног живота: „Граничари“.

Питомци за изучавање геодезије. Вуко Томановић, Блажо Вучинић, Јањо Вукалић и Стеван Маркуш, питомци Министарства Финансија и Грађевина, одпутовали су јучер у Биоград на изучавање геодезије у Академији проф. Андоновића.

Како су изабрани питомци спреме средњошколске врло добри, а Академија г. Андоновића ужива глас одличног проsvјетног завода, то смо увјерени, да ће наша домовина добити у њима одличне и стручне геодете.

Из уредништва. У прошлом броју листа, међу домаћим вијестима, донијели смо потицу о оснивању „Одбора граховског племена“, за онамошње племенске потребе, напоменувши да је за дјеловољу тог одбора изабран г. Јован Кешељевић. — Не треба пак разумјети да је то г. Јован Кешељевић, секретар Књ. Министарства Финансија, већ друго лице, које је исто шњим у сродству.

Вријеме. Од неколико дана влада права јужина, те непрестано пада киша. — Ако овакво вријеме потраје дуже бојати, се поплаве у извјесним крајевима.

ТЕЛЕГРАМИ

Будимпешта 1. новембра. Парламенат је изабрао за предсједника коштуовца Пала.

Софија, 1. новембра. „Вечерња Пошта“ изјављује, да у садашњим приликама не може бити говора о српско-бугарској федерацији, јер да Бугарска, као јача, мора најприје остварити своје националне аспирације, проширењем њених граница и одредити Србима улогу другога реда, а пошто их принуђи да одустану од њихових аспирација. Само на тај начин моћи ће се одржати трајно пријатељство.

Париз, 2. новембра. У сједници министарског савјета, Пишон је изјавио, да све велесиле заштитнице Крита, сматрају да је у садашњем часу незгодно подтицати критско питање.

Цариград, 2. новембра. Јучер иза подна слиједило је свечано отварање друге парламентарне сесије у пријесточној сали дворца у Черангану, а у присуству Султана, принчева, великодостојника, министара и дипломатског кора, као и многобројне публике. — Велики везир прочитао је пријестону бесједу, у којој је с погледом на инострану политику наглашено, да су одношаји са свим велесилама пријатељски, констатујући са задовољством настојање ових за одржањем општег мира. — Парламенат је изабрао за предсједника Ахмета Риза беја, кандидата младотурске странке, са 164 противу 16 гласова.

Петроград, 2. новембра. Тимачев директор државне банке, именован је за министра трговине.

Солун, 3. новембра. Четири батаљона пјешадије, са двије брдске батерије, крећу за сада на границу Грчке, да спријече прелазак грчких усташких чета.

Портсмут, 3. новембра. Португалски краљ стигао је овамо, дочекан на станици принцем од Галеса.

Цариград, 3. новембра. Парламенат је изабрао за подпредсједнике духовника Мустафу Асима и арапина Елбостани, обадва кандидата младотурске странке.

Канеја, 3. новембра. „Рајтеру“ јављају, да се синоћ чула жестока експлозија у близини посланичке камаре, проузрокована великом количином фишека од динамита, који су се налазили у једној кутији, што

је изазвало велики страх. Штете нијесу велике.

Солун, 4. новембра. Према уредби, односно гоњења усташких чета, која је предана генералном штабу трећег корпуса, батаљони ће бити формиран од 5—600 људи, жандармерије и војника, те ће бити потпомогнути од брдске артиљерије. До сад је 27 Бугара предато ратном суду, међу којима су инспектор Филипов и учитељ Молчанов.

Биоград, 5. новембра. Скупштина је усвојила у другом читању законски предлог односно таксе на потрошарину, од чега се предвиђа годишњи приход од милион динара. У данашњој сједници влада је поднијела приједлог закона о устројству војске. Званичне новине објављују успоставу минималне царинске тарифе, која ступа на снагу данас, мјесто оне опште од 13. априла 1904 г.

Солун, 5. новембра. Са паробродом „Багдад, друштва „messageries marittimes“, стигло је 2000 сандука пушака и муниције и 40 тона растављених топова, одређених за Србију. Вила Алатини окружена је сад високим зидовима, те је тако Абдул Хамид потпуно одвојен од извањског свијета.

Хелсингфорс, 6. новембра. Финландски сабор распуштен је царским указом. Нови избори одређени су за 11. фебруара 1910. год.

Солун, 7. новембра. Жандари који су у околини Пећи гонили једну арнауку чету зликоваца, били су нападнути од двије чете, те су, употријебивши оружје, убили петорицу зликоваца, а остали су се разбјежали. Два жандара су рањена.

Цариград, 7. новембра. Увјеравају, да је Порта примила саопштење енглеске владе, да ће што могуће дуже одложено дефинитивног ријешења критског питања, моћи донијети Турској знатних користи.

Петроград, 7. новембра. Двије регименте гардијских козака и пјешадије, отпутовале су за Финландију, за случај евентуалних нереда.

Статистика средњих и основних школа у Књаж. Црној Гори за школску 1907—8. годину

I. СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

У 1907—8. ГОДИНИ

Редни број	ШКОЛЕ	Кад. је отворена школа	Број наставника	Број учен. и ученица		Издатак на издржавање школе	Просјечни издатак на једног ученика у крунама	ПРИМЈЕДБА		
				у почетку године	на крају године					
1	Велика Држ. гимназија на Цетињу	1879. г.	13	229	213	33.523	49	146	39	Постала Вел. гимн. 1902. г. Овај завод не издр. држава
2	Нижа Држ. гимназија у Подгорици	1907. г.	10	34	16	25.787	39	74	53	
3	Институт Царице Марије на Цетињу	1869. г.	13	84	81	—	—	—	—	
	Свега		36	659	610	59.310	88	220	02	

II. ОСНОВНА НАСТАВА У 1907—8. Г.

А) ШКОЛЕ И НАСТАВНИЦИ

Редни број	ОБЛАСТИ	БРОЈ ШКОЛА					БРОЈ НАСТАВНИКА					Свега
		Мушких	Женских	Врошких	Сеоских	У опште	Учитеља	Мушких	Женских	У опште		
1	Катунско-Ријечка	28	1	4	25	29	44	1	2	47	47	
2	Зетско-Брдска	22	1	2	21	23	36	3	2	41	41	
3	Приморско-Црмничка	11	2	3	10	13	17	—	2	19	19	
4	Никшићска	28	1	2	27	29	35	2	2	39	39	
5	Морачко-Васојевићска	24	2	2	24	26	35	—	2	37	37	
	Свега	113	7	13	107	120	167	6	10	183	183	

III. ОСНОВНА НАСТАВА У 1907—8. Г.

Б) УЧЕНИЦИ И УЧЕНИЦЕ

Редни број	ОБЛАСТИ	У почетку школске год. На крају школске год.							
		Било је у свијема основнијем школама							
		Ученика	Ученица		Ђака	Ученика	Ученица		Ђака
1	Катунско-Ријечка	2.255	144	115	2.514	2.095	129	97	2.321
2	Зетско-Брдска	2.324	66	123	2.513	2.126	57	107	2.290
3	Приморско-Црмничка	821	26	88	935	751	25	81	857
4	Никшићска	1.880	75	86	2.041	1.694	61	80	1.835
5	Морачко-Васојевићска	1.909	102	52	2.063	1.767	88	49	1.904
	Свега	9.189	413	464	10.066	8.433	360	414	9.207

IV. ОСНОВНА НАСТАВА У 1907—8. Г.

В) ИЗДРЖАВАЊЕ ОСНОВНИЈЕХ ШКОЛА

Редни број	ОБЛАСТИ	На издржавање основнијех школа издато је			Од укупног издатка долази процентно на школу				
		од државе	од општине	у опште					
1	Катунско-Ријечка	30.741	20	10.124	15	40.865	35	1.409	15
2	Зетско-Брдска	25.507	62	9.107	92	34.615	54	1.505	02
3	Приморско-Црмничка	12.327	20	6.604	—	18.931	20	1.456	25
4	Никшићска	21.195	50	6.420	—	27.615	50	952	26
5	Морачко-Васојевићска	27.025	20	—	—	27.025	20	1.039	43
	Свега	116.976	72	32.256	07	149.052	79	—	—

ОБЈАВА

Пошто је према ријешењу Министарског Савјета од 8. октобра 1909 год. број 370 а отворено и предато јавном саобраћају „слободно барско црисијанишће“ од чијег рада и успеха зависи важни трговачки и привредни интереси наше отаџбине, потребно је, да се учини све од стране државе, како би се створили нужни услови за унапређење и успијевање ове важне народне тековине.

Као први корак, који би у томе циљу требало учинити, јесте тај, да се одвођењем воде са сусједних земаља онемогући стварање бара и задржавање устајале воде, и на тај начин отклањањем узрока за извјесне заразне болести створе бољи здравствени услови за све оне, који се по природи својих послова у слободном пристаништу и додатој му слободној зони морају кретати и задржавати или су ту стално настањени.

Ради тога држава је потребито слободно и неограничено кретање и предузимање потребних радова на земљиштима, која леже на простору, ограниченем обалом морском од Портафранко (слободном пристаништу) до Тополице, и луговима од Пристана ка Старом Бару и ка Тополици, као и располагање потребним новчаним средствима за извршење потребних радова.

У циљу, а на основу ријешења Министра Финансија и Грађевина од данас број 2519—1909 год. позивају се сви власници земаља у простору напријед означеном, без обзира на поданство, да се с погледом на то, што ће њихова земљишта извршењем радова добити већу вриједност, најдаље у року од 30 дана ове објаве обрате Обласној Управи у Бару са писменом изјавом, колико имају земље у дотичноме простору, у којој величини, и којим границама и хоће ли судјеловати у подношењу трошкова за извршење свију потребних радова на начин предвиђен у члану 44 закона о заузимању приватних добара за јавну потребу уз накнаду за иста.

Све земље, чији сопственици писмено изјаве, да у подношењу трошкова неће учествовати са одговарајућим дијелом или који у року, који им је у службеном листу остављен никако се не пријаве Обласној Управи у Бару и не дају потребну изјаву експропираће се у општем интересу на основу закона о експропијацији од 5. јула 1906 год.

Број 2519. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 3. новембра 1909 год., Цетиње. 1,1

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском Одјељењу је потребно за поштанске штале: Вир, Бар и Улцињ за 1910 год. 499 квинтала зоби и 333 квинтала сијена, које ће се количине издавати према распореду одјељења, почињући од 1. јануара 1910 год.

Поштанско-телеграфска станица у Бару држаће за набавку горње фуражи у својој канцеларији јавну лититацију на дан 22. новембра ове год.

Лититацију морају положити кауцију од 2500 перпера у готову новцу или 4000 перпера у непокретности.

К бр. 8764—3052. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 2. новембра 1909 год., Цетиње. 1,3

ОГЛАС

Вукајло Тодоров Дашић из Шекулара јавио се последњи пут својој фамилији из Њу-Јорка 1906 г., а како се од тада ништа о њему не зна, то се моли свако оно лице, које би што о поменутом знало, да што прије извјести ово Министарство.

Бр. 1996. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранних Дјела, 21. октобра 1909., на Цетињу. 2,3

СТЈЕЧАЈ

Тражи се секундарни лекар при болници „Данило Г.“ на Цетињу са годишњом платом од 3000 перпера (три хиљаде перпера) и са станом, огријево, освјетљењем и послугом у истој болници.

Молитељ мора познавати српски језик; мора бити оспособљен за доктора целокупног љекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити упућене Санитетском Одјељењу Министарства унутрашњих дјела, снабђевене потребним исправама.

Молитељ може добити подробнија обавјештења од Санитетског Одјељења.

Број 1220. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 18. септембра 1909 год., Цетиње. 5,6

СТЈЕЧАЈ

На основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела од 19. тек. мј. број 7664. — тражи се лекар за Област Морачко-Васојевићку са сједиштем у Колашину са годишњом платом од 3600 (три хиљаде и шест стотина) перпера, додатком од 500 (пет стотина) перпера и за издржавања коња 720 перпера.

Љекар ће бити дужан држати ручну апотеку и мораће не позив ићи по округу — колико по званичним толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда по „Санитетском Зборнику“.

Молитељ мора познавати Српски језик; мора бити оспособљен за доктора целокупног љекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе имају бити упућене Санитетском Одјељењу Министарства Унутрашњих Дјела и снабђевене потребним исправама.

Подробнија обавјештења могу се добити у канцеларији овога Одјељења.

Број 1338. Из канцеларије Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 20. октобра 1909 год., Цетиње. 3,6

ОГЛАС

Ђуро М. Вукчевић с Цетиња пошљедњи пут јавио се својој породици назад двије године из Истрије мјеста Ичићи, гдје је био у служби код Д-р Пелда, а како се последије тога није ништа могло о њему дознати, то се моли сваки који би што о поменутом знао, да што прије о томе јави овом Министарству.

Бр. 1170. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранних Дјела, 21. октобра 1909 год., на Цетињу. 2,3

ШКОЛА

за

финансијске и административне чиновнике

извјештава своје ученике како редовне тако и ванредне, да репродукована предавања из свих предмета, који се у истој школи предају, могу добити код г. **Петра Петровића** књиговође министарства финансија.

К бр. 127. Из канцеларије управе школе за финансијске и административне чиновнике, 23. октобра 1909. Цетиње. 2,5

СТЈЕЧАЈ

Тражи се лекар за физикуса на Риједи Црнојевића са годишњом платом од 3600 перпера (три хиљаде шест стотина).

На Риједи биће му стално мјесто, а ићи ће нећељно и на Вир-Пазар, за које ће добити особиту дневницу.

Љекар ће бити дужан држати ручну апотеку, јер нема јавне и мораће на позив ићи по округу, колико по званичном, толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда по „Санитетском Зборнику“.

Молитељ мора познавати српски језик; мора бити оспособљен за доктора целокупног љекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити упућене Санитетском Одјељењу Министарства унутрашњих дјела, и снабђевене потребним исправама.

Молитељ може добити подробнија обавјештања од Санитетског Одјељења.

Број 1220. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 18. Септембра 1909. год., Цетиње. 5,6

НА ЗНАЊЕ

Многи Књажевски поданици, који се у иностранству баве, кад остану ма на који начин без пасоша, или кад овоме изађе рок, обраћају се Књ. Министарству Иностранних Дјела или Књ. Легацији у Цариграду с молбом, да им се издаду нови пасоши, или обично саопштавају своје адресе тако нетачно, да им се пасоши не могу послати, или кад им се пошљу на адресе, које су нејасно означили, писма се враћају натраг.

Услед тога овим се обраћа пажња свијема Црногорским поданицима, који су у иностранству, да нове пасоше имају тражити преко Књ. Консулата у мјестима гдје ових има, гдје их нема нека се обраће Књ. Министарству Иностранних Дјела преко Царско Руских Консулата, а гдје и ових нема, онда преко дотичних мјесних политичких или општинских власти.

Књ. Легацији у Цариграду имају се обраћати само они Књ. поданици за тражење пасоша, који у Турској Империји живе, а сви остали имају своја тражења гореозначеним путем Министарству Иностранних Дјела.

К броју 4915./1908 г. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранних Дјела, 9. септембра 1909 год. на Цетињу. 8,10

ОГЛАС

Живко Пеков Ђуровић из Косића у Бјелопавлићима, који је назад 6 година отишао на зараду у Крањску, а одатле и у Беч, престао се последије године дана јављати својој породици, те се с тога учтиво моли сваки онај, који би што о поменутом знао, да неодложно извјести ово Министарство.

№ 1926. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранних Дјела, 8. октобра 1909 год. на Цетињу. 3,3

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу данашњег ријешења овога суда, број и ознака доњи, овим се позива Ђуро Кр. Николић, родом из Лимљана у Црној Гори, а сада непознатог пребивања, осумњичени за крађу једног сата Перу И. Божовићу, из Лимљана, да на дан 11. децембра текуће године у 8 сати прије додне предстане овоме Суду, ког ће се дана одржати јавна расправа по дотичном спору, с напоменом, да ће Суд, и на случај Николићева непредстанка, донијети заочну пресуду (in contumaciam), сагласно законским прописима о томе.

Број 425. V. 1908. 51.
У Бару, 13. октобра 1909.
Књ. Об. Суд, за предсједника
судија, Ђ. Ивовић

3,3

Приватни огласи

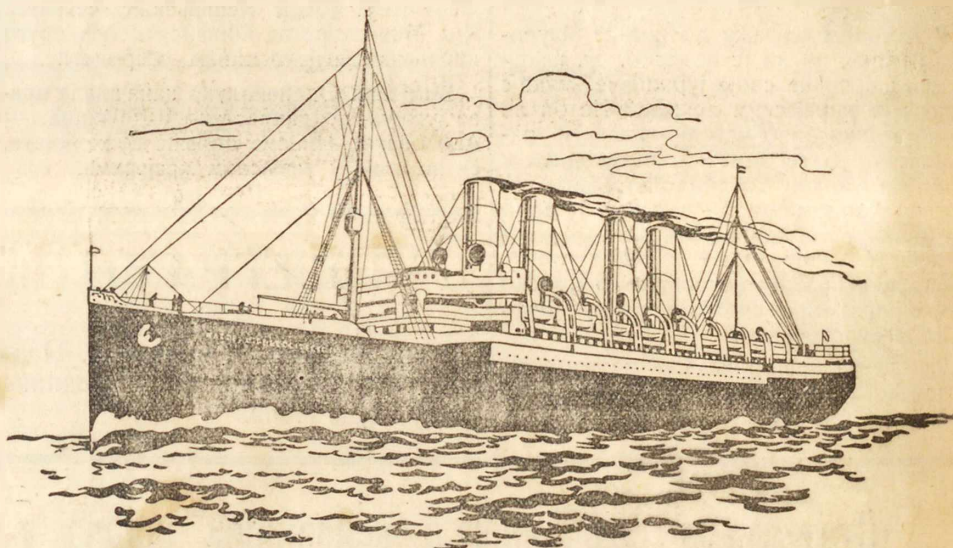
Народној Банци Књажевине Црне Горе

потребује један књиговођа вичан двојном књиговодству као и банкарским и трговачким пословима.

Треба да зна осим српског језика, њемачки, француски или талијански.

Понуде са документима о стручној спреми, треба послати Народној Банци Књажевине Црне Горе у Бару закључно до 26. новембра т. год. На дужност може ступити одмах по избору.

Бар, 29. октобра 1909.
УПРАВА
Народне Банке Књаж. Црне Горе.
Р. 66 бр. 631 1,2

ОБЈАВА

Ријешењем Књ. Црногорског Министарског Савјета од 4. септембра о. г. број 334.

Сјеверо-Њемачки Лоид, Бремен,

добило је дозволу да отвори своју Агенцију на Цетињу за преважање оних црногорских путника, који са исправним документима намјеравају путовати у Америку.

Сјеверо-Њемачки Лоид положио је Књ. Црногорском Министарству Финансија 20.000 круна

за гаранцију да ће све своје обавезе правилно вршити, и да ће сви црногорски путници уживати на путу исте удобности и законске заштите као и њемачки путници.

За заступника у Црној Гори назначен је

Господин **Косто М. Лучић, Цетиње.**

који ће свакога бесплатно обавијестити о свему што се тиче путовања у Америку, а по жељи путника продаваће и жељезничке карте за ма које мјесто у унутрашњости Америке.

Пошто је рад Сјеверо-Њемачког Лоида у Црној Гори утврђен дозволом Књ. Црногорске Владе **искључена је свака превара и спекулација са путницима**, што су досад разни варајући агенти чинили, те поменуто друштво моли свакога Црногорца, који намјерава путовати у Америку, да се само обраћа г. Лучићу на Цетињу, који ће га о свему правилно обавијестити и упутити.

Главни заступник
Сјеверо-Њемачког Лоида у Трсту,
РОБЕРТ СПИГЕЛ.

П. п. Бр. 635 1—6

Јанко Спасојевић

дипломирани правник

заступа парнице грађанске и кривичне пред свима судовима; административним и духовним властима;

посредује при склапању уговора и других правних послова.

Адреса:
Р. 32 бр. 533 7,10 Подгорица Хотел Европа.

Сви КАЛЕНДАРИ за 1910 годину

наручују се у књижари и папирници:

Мартинковића и Иванишевића

— Цетиње —

Н.З. Ко из унутрашњости поручује календаре најпрактичније је, да вриједност календара као и поштарину за исте пошље књижари у поштанским маркама.

Р. 36 бр. 638 1,4

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ!

Потписати братственици желећи се и изближе упознати са мјестом одакле су нам се наши стари доселили, изаслани смо испред нас, њих на броју десет браственика, ставивши им у задатак: да походе Велестово — наше родно мјесто; да се у тамошњем Св. Храму, помолу Свемогућему Богу за здравље и напредак живим, а за душу и спомен мртвим; да се упознају са тамошњим старинама, са којима наше браство има посредних и непосредних веза; и да за случај што потпунијег извршења овога задатка походе и Цетиње.

Поменути десеторица наших браственика, на своје путу били су: од стране Загарчана и браће Велестоваца најбоље упућени и најсрдачније угошћени, као што то и приличи Велестовачким и Загарачким јунацима; — Осим тога били су од стране Њег. Високопреосв. Митрополита Митрофана Бана хришћански и Богоугодно примљени, савјетовани и задовољни, као што се то може и очекивати од онаког архипастира, као што је Њег. Високопреосв. наш општељубљени Митрополит Митрофан — Врхунац пак пажње, благовољења и милости, достигли су наши изасланици приликом приступања Његовом Краљевском Височанству Књазу Господару, који, сазнавши за нашу добру намјеру а свађајући њену патриотску тенденцију, најсимпатичније се изразио и о нама и о нашим претцима. Изјавивши задовољство што нас, Слава Богу, толики број има, назва наше братство јуначким и милостиво изјави, да ће за случај рата наше братство бити уз Њега и онамо гдје год Он буде био. Осим тога Њег. Краљ. Височанство благоизвољно је угодити наше изасланике, а при њиховом доласку и удостојити све нас својим Високим благовољењем одредивши Свога омиљеног сина Његово Височанство Књаза Петра Великог Војводу Захумског, да нам буде за крштенога кума првome дјетету, које се по данас роди у нашем браству.

Овако достојни, угошћени и предусретнути не можемо пропустити, а да и овим путем не изјавимо нашу вјечиту благодарност Његовом Височанству Књазу Николи нашем омиљеном Господару, који се сваком приликом па и овом својим Високим милостима наше братство удостојавао. Даље остајемо хришћански благодарни Њег. Високопреосвештенству Митрополиту Митрофану на његовом Богоугодном савјету и благослову. Такође нека је срдачна хвала пријатељима Загарчанима и браћи Велестовцима, који нас онако дивно дочекаше и угостише.

На крају свима и свакоме нека је доживотна хвала на свему оном, ко нам је нашим изасланицима ма иоле на овом путу наклоњен био.

Подгорица, 28. октобра 1909 г.

У име 63 браственика: артила, официра **Павле Миловић**; чинов. држ. монопола соли **Стефан Гвозденовић**; управник царинарнице Барске кап. **Ђоле Гвозденовић**; трговац **Захарија Гвозденовић**; барјактар **Нешо Миловић**; тежак **Кујо Миловић**.

Р. 396 бр. 637 1,1